

dela Rozmana v trebuh ter ga smrtnonevarno ranila.

Roparji. Pri Kapeli v radgonski okolici napadlo je 8 roparjev hiš posestnika Šjanec. Posestnik je v lomilce opazil in pričel nanje streljati. Enega roparja je tako težko ranil, da je 4 ure pozneje umrl. Ustreljeni je cigan Vincenc Cehner, ki stanuje pri sv. Križu. Potem so roparji zbežali.

Pod ključ dali so v Mariboru 19 letno vlačugo Marijo Kregar iz sv. Trojice zaradi sleparije in poneverjenja.

Lepa sinova ima posestnik Franc Marčič v Slov. Gradcu. Ukradla sta mu namreč precej vina in 200 K denarja.

Kapa izdala je v Mariboru hlapca Leopolda Pohorili. Ukradel je namreč trem delavcem precej denarja. Na kraju tativine pa je pozabil svojo kapo. Tako so tata takoj izsledili in zaprli.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjave priredi v času od 18. do 23. septembra deželnalna sadarska in vinogradniška šola v Mariboru. Obisk je brezplačen. Nadaljnje določbe razvidne so iz inzerata v današnji številki.

Radinska Slatina. Poroča se nam: Vkljub požaru skladiščnega poslopja za kište ni vstopilo nobeno motenje razpošiljanja studenca. Čeprav je tako veliko naročil, vendar se vsa naročila najhitreje efektuirala.

Požar. V Podgorju pri Slov. Gradcu je gorelo pri posestniku Predniku. Hiša in dvoje gospodarskih poslopij je popolnoma pogorelo in z njimi mnogo mrve, krme ter dr. Otroci so se igrali in začigali. Tudi 12 svinj je zgorelo. Požarniki so ogenj komaj po težkem delu omejili.

Delavski jubilej. Preteklo soboto izvršila se je v Ptiju prav zanimiva in redka slavnost. Stajersko obrtniško društvo je namreč trem zvestim pomočnikom podelilo srebrno odnosno bronasto medajo s častno diplomo. Odlikovani gospodje so: Joh. Steger, usnjarski delovodja, ki je že nad 33 let v službi usnjarske tovarne g. P. Piricha v Ptiju; Mat. Orning, strojni mojster tiskarne W. Blanke v Ptiju, ki služi tej tvrdki že nepretrgoma skozi 24 let (odnosno z odmorom vojaške službe že od leta 1880); Ign. Spritzey, stavec pri tvrdki W. Blanke v Ptiju, ki opravlja ta posel že skozi več kot 23 let. Tak jubilej je v današnjih časih splošne razstrešenosti in nezadovoljnosti redki slučaj delavske zvestobe in izpolnjevanja dolžnosti. Zato je bila tudi slavnost izredno lepa. Primanjkuje nam prostora, da bi posamezne govore omenili. Opomniti moramo le, da so govorili gg. načelnik obrtnega društva ptujskega K. Ne kola, ki je celo slavnost vodil, županov namestnik ptujski Joh. Steudte, stari župan in okrajni načelnik ter deželnai poslanec Jos. Orning, urednik K. Linhart, tovarnar P. Pirich, tiskarnar W. Blanke, A. Masten. Praznovani jubilarji so se v prisršnih besedah zahvalili. Domači orkester mestne godbe pa je razveseljeval goste. Bila je to lepa, krasna slavnost, ki bode gotovo svoj vtis v srcu vseh udeležencev pustila. Jubilej je dokaz, da zvesti in svojo dolžnost vedno izpolnivši delavec mnogo več doseže, nego od kraja do kraja potuječi nahujskani človek. Čestitamo mojstrom za take delavce!

Iz Koroškega. Veliko rokodelsko razstavo z najrazličnejšimi zborovanji in kongresi obdržujejo do 3. septembra v Celovcu. Razstava je velezanimiva in daje jasno sliko o napredovanju in zmožnostih obrtniškega stanu. V eni prihodnjih številk si bodovali dovolili prostor, da razstavo natanko

popišemo ter ocenimo. Že danes pa lahko rečemo, da stoji razstava na lepi visočini in smeje biti koroški rokodelci nanjo ponosni. Tako je tudi z ozirom na prepotrebni obrtniški stan koroška dežela ena najprvejših. Kar neki pravijo prvaški hujščaki k temu, kateri vedno obrekujejo in blatio koroško domovino? Za resno gospodarsko delo, brez katerega ni nobene bočnosti, nimajo prvaški Slovenci prav nobenega zmisla. Raje jim je vsaka vaška "igra" ali vsak "sokolski" izlet, kakor pa priredbe, ki koristijo srednjemu stanu, to je kmetu in obrtniku. Zato pa tudi vsakdo, kdor ima srce za ljudski napredek, obrača hrbet hujščcem političnega pravstva v vrstah slovenskih klerikalcev... Koroškim obrtnikom pa čestitamo prav iz srca za vrlo uspelo razstavo in upamo, da bode ta prireditev pravi mejni kamen v razvitku gospodarstva lepe koroške dežele!

Ukradel je neznanec vrtnarici Schweiger v Beljaku mnogo obleke in drugih predmetov v skupni vrednosti 40 K.

Gozdn požar. V bližini Arnoldsteina so se gozdovi vsled isker mašine dvakrat vneli. Komaj da so prebivalci ogenj zadušili in večjo škodo preprečili. — Nadalje je bil večji gozdn požar pri Meiernggu ob Vrbškem jezeru. — Lesnemu trgovcu Kanatschnig v Št. Vidu napravil je veliki požar škode za 12.000 K.

Zaprli so v sv. Marjeti pri Wolfsbergu Monika Manker, ker je zlatnine za več kot 500 K pokradla.

Zmaga. Pri volitvah v občini Dellach v dravski dolini so naprednjaki v vsek treh razredih zmagali. Čestitamo vrlim volilcem!

Strela ubila je v Lašnici hlapca Henrika Egger. Bil je takoj mrtev.

Dva laška deserterja zaprli so v Sv. Morhorju. Prišla sta peš v Mauthen.

Utonil je v nekem bajerju pri Celovcu 13 letni Ludovik Lazarus pri kopanju. Drugi dečki mu niso mogli pomagati. Kopanje v dotednem bajerju je sicer prepovedano.

Ogenj. V Guttaringu so pogorela vsa poslopja posestnikov Zippusch in Obersteiner. Škoda je za 8.000 K. Ne ve se, kako je ogenj nastal.

Vlomil je neznanec pri Kranerju v Salahu in ukradel obleke za čez 60 K.

Potres so čutili preteklo soboto ponoči v Celovcu.

Cerkve pogorela je v Leibsdorfu. Goreti je pričelo pri Obakbauru v gospodarskem poslopu. Vkljub hitri pomoči ni bilo mogoče cerkev rešiti.

V Dravo skočil je pri Paternionu čevljarski mojster Jožef Aicholzer. Vzrok samomora ni znan.

Poštni tat. Hlapec Andrej Bauer ukradel je več denarja iz pošti v Gurnicu in Miegru. Oddali so ga deželnai sodniji.

Pogorelo je pri Žitarivasi poslopje kočarja Sinčnika. Škoda je za 4.000 K. Baje je neki neprevidni otrok začgal.

O nekaterih mlečnih napakah in o tem, kako se dado odpraviti.

O tem piše »Hessische Landw. Zeitschrift« naslednje: Včasih se pojavijo v mleku izvanredne prikazni, ki otežkojo ali celo popolnoma onemogočijo njegovo uporabo. Te izvanredne prikazni, ali napake izvirajo mnogokrat od krv, ki so bolne; v drugih slučajih zamore pa biti vroči tem napakam krama, a razun tega tudi zunanjji vplivi, kakor n. pr. vreme, nesnaga, pomanjkanje vode za hlajenje mleka i. t. d. Poglavitne napake mleka pa so sledete: 1. Voden mleko, 2. vlečljivo ali sluzavo mleko, 3. rdeče mleko, 4. hitro gnijoče mleko, 5. mleko, ki se hitro zje ali sesri in 6. modro ali plavo mleko.

Voden mleko vsebuje izredno veliko vode in razmeroma kaj malo suhih snovi. Takšno mleko je bistveno manj vredno kakor pa normalno mleko. Vzrok

tej napaki so marsikdaj gotove notranje bolezni krov. Posebno rada se pojavi ta napaka v mleku, izvirajoča od jetičnih ali sušičnih krov, a opazilo se je takšno mleko tudi pri krvah, ki rade zvrzejo. To napako dobri mleki tudi takrat, ko se poklada krvam prav vodenico, kjer je se jim poklada mnogo enostranskih krmil, kakor n. pr. repo, krmko peso, krompir i. d. d. Da se odpri ta napaka iz mleka, je treba živinodzdravniške pomoč, če izvira napaka iz bolezni. Ako pa je krivo tej napaki v mleku enostansko krmene, je treba poskrbeti, da se bodo krmile kreve s primerno klapo in mleko zgubi napako v kratkem ter dobri zopet pravilno sestavo.

Vlečljivo ali sluzavo mleko, ki se vleče kakor olje in katerega smetana se tudi tako vleče ter se ne da podelati zlepja v maslo. Maslo iz takšnega mleka je slabe kakovosti, a tudi masla se dobri iz njega malo. To napako provzroča delovanje gotovih givie, a opazilo se je že večkrat, da se ta napaka, če se je zgubila, zopet povrne, kakor hitro se zažene kreve in kakšnem drugem mestu pašnika, zgnila je ta napaka iz mleka. Če se oddaja takšno mleko v mlekarino, okoli se v dotednici mlekarici lahko še drugo zdravo mleko. Radi tega mora mlekar ali sirar strogo paziti, da se ne zaneset ta napaka s kakšnim mlekom v mlekarino. Če se je pa ta napaka zanesla po neprevidnosti v mlekarino, naj se temeljito razkužijo vsi prostori, vsa oprava in posoda.

Rdeče mleko. Da ima mleko rdečo barvo, je vzrok temu v njem se nahajajoča majhna množina krv, katera dospe v mleko vsled prevlečenega krvnega navha proti vinetu ali pa na ta način, da poči, ko se krov molze kakšna majhna krvna žilica. Ako pride kri po prvi tu navedeni poti v mleko, potem je mleko skorškoz onakomerno rdeče, ako pa pride kri po drugi poti v mleko, se opazijo v mleku nekake krvave nit. Da se odpravi ta napaka, potreben je živinodzdravniške pomoč, a naročiti je obenem osebam, ki molzejo, njezini krvavimi lepo ravnavajo.

Hitro gnijoče mleko ima že takoj na početku, ko se prične zjadati ali kisati, obenem tudi okus po gnilobi. Ko se zjeda ali kipi, dobiva namreč obenem duh po gnilih jajcih. Ta napaka se pojavlja v mleku le o vročih poletnih mesecih in sicer vselje in vsled velike nemarnosti in nesnažnosti. Ako se ta napaka enkrat vgnezditi, potem se da težko odpraviti in če se že hoče odpraviti, uporabit se morajo za to le pravčna razkužila, kakor n. pr. klorovo apno, ki se mora več dni zaporedoma dajati v dotednici prostore. Razen tega je treba temeljito omiti tudi vso mlečarsko opravo in posodo z raztopino klorovega apna in nato seveda vlečljivo.

Mleko, ki se hitro zje ali skisi in sicer že med molžajo ali koj nato, ko se je vzmalo. Razločevati pa je pri takšnem mleku vročje in sicer: ali se zjeda vsled siriščnih bakterij, in ostane potem mleko sladko, ali pa vsled mlečno-kislih bakterij vsled česar se tvori v mleku mlečna kislina. Ako se zjeda mleko vsled siriščnih bakterij, se ta vroč ne da zlepja odpraviti, ako napaka slučajno sama ob sebi ne izgine. Lajš se doda zatrepi mlečnokislne bakterije v mleku in sicer tem potom, da se mleko pravčasno močno ohladi in strogo paži na snago. Nesnažnost je največkrat vroč, da se mleko hitro zje ali skisi, ker okužujejo stari mlečni ostanki i. t. d. sveže mleko. Pokaže se pa ta napaka lahko tudi vsled prav velike poletne vročine, posebno pa v soparnem vremenu; v tem slučaju je hitro in polno ohlajenje mleka edino sredstvo.

Modro ali plavo mleko. Mleko postane modro ali plavo še potem, ko se je skisilo, oziroma se ima skisi. Početkoma se zapazijo vrh smetana majhne pike modre barve, katere se vedno bolj širijo in širijo in pomodrijo konečno vse mleko. Vzrok te napake je mnogokrat kroma, v kateri se nahajajo neke posebne bakterije, ki proizvajajo modro barvilo. Menjava krmne odstrani tudi tukaj, kakor pri sluzavem ali vlečljivem mleku, večkrat to napako. Te napake se mleko tudi lahko zadržijo, če se pa ta napaka enkrat vgnezditi v katerih prostorih kakor v hlevu i. t. d., potem se morajo v prostori in vsa oprava doobra razkužiti.

Gospodarske.

Ako je kdo drevesno deblo z vozom odgnil, naj se rana takoj z nožem lepo obreže in pogleda nato je se napravi zmes iz ilovice, govejega blata in iz jemnovih resin, namaže s to zmesjo rano in s cujo obdo ali ovje ter trdno zaveže. Po takem ravnanju se rana v kratkem zarezeti.

Prvo podkovanje žrebet. Skušaj, da privadi žrebe že v mladosti, da se bo pustilo prijeti za noge, najprej gladi ga po nogi z roko in nato skušaj mu jo polagoma vzdigniti. Početkoma privzdiagni nogo, nato pa v polagonu dviguj jo vedno bolj visoko, dokler jo ne privzdiagni tako visoko, kakor treba vzdigniti jo pri podkovavanju. Posebno če žrebetu kopita večkrat stazi pri tem potolčše podplatiti, privadi ga na podkovavanje. Ko ga hočeš dati podkovati, ne privzdiagni mnog previsoko, kar storii rad držač, ki je visok, da lahko